

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XII. De Eleemosynis & Misericordiæ operibus, & ratione qua tam diuites quam pauperes possint eas excellenter exercere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

i *Matth. 1. 6.*
 &c.

4.
Rationalis.

k *Leuit.*
 l *Gen. 4. 7.*
 iux. *LXX.*

m 1. *Timot.*
 4. 7.

eis sperando aut quærendo. Propterea enim Christus Dominus in illo sermone, quem ad suos discipulos habuit in monte, ad eum commendauit INTENTIONIS puritatem, præcipue in ieiunio, eleemosyna, & oratione publica, ne horum operum fructus euanesceret. Sed quoniam huiusmodi opera perire etiam possunt, si in eis fiat excessus: adiecit Apostolus RATIONALE OBSEQUIUM VESTRUM; quasi diceret: tota uestra oblatio, & obsequium sit moderatum ac discretum: vt omnia corporis vestri & sacrificia discretionis sale condiantur. Quemadmodum enim Deus dixit ad Cain: *si rectè offeras, & non rectè diuidas, peccasti*: Ita, ait Cassianus, non sufficit nobis, offerre Deo externa opera, etiam ex se bona: si, quod ea nimia sint, ab alijs melioribus nos retardent. quemadmodum qui ieiunant, & corpus indifcrete, & nimium castigantes, ad eum illud debilitat, vt non possit spiritui seruire, & sicut illi, qui huiusmodi corporalibus exercitationibus ad eum se tradunt, vt minus curent spiritualia; immemores consilij eiusdem Apostoli, quo discipulo suo Timotheo, in seipsum seuerissimo, dixit: *in exerce te ipsum ad pietatem: nam corporalis exercitatio in se ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est*, quemadmodum in proximo capite dicitur.

CAPVT XII.

DE ELEEMOSYNIS, ET MISERICORDIÆ
 operibus, & ratione qua tam diuites quàm pauperes
 possint eas excellenter exercere.

S. *Thom. 1.*
 2. q. 32. a. 2.

I.

ECVNDI perfectæ pœnitentiæ fructus sunt ELEEMOSYNÆ, & quatuordecim MISERICORDIÆ opera, septem spiritualia, & septem corporalia: quæ etiam possunt duplici prædicto nomine exerceri: ad satisfaciendum scilicet pro nostris peccatis, præcipue cum à Confessario in pœnitentiam iniunguntur. Tunc enim, quamuis opera sint misericordiæ, quæ proximum respiciunt, cuius miseriam subleuant: sunt tamen quasi Iustitiæ opera, quæ respiciunt Deum; & obligationem, quæ ei teneris satisfacere, & quæ illi debes reddere. Quibus operibus non minus utiliter debita tua exoluis, quam alijs pœnitentijs, & corporis asperitatibus. Hæ enim quamuis ex ea parte, qua maiorem carni pœnam inferunt, magis sunt satisfactoria; eleemosynæ tamen, & misericordiæ opera ex ea parte sunt excellentiora, quod ex nobiliori radice promanent, & nobilius respiciant obiectam: extendentes quoque ipsam charitatem, à qua oriuntur, vt non proprium tantum, sed proximi etiam indigentis bo-

num

num intendant. & propterea Christus D. N. dixit. *a misericordiam volo, & non sacrificium.* & sibi magis placere, si ex charitate sibi in suis pauperibus subueniatur, quam si externis sacrificijs honoraretur. Ex hac igitur parte plurimum satisfaciunt pro nostris debitis: eleemosynis enim (vt Sanctus **Basilius** ait) etiam ipsius Dei debita modo quodam exoluimus; cumque à promissione suis pauperibus facta liberamus, quarecepit se eorum necessitatibus subuenturum, nudus vestem ab eo petit; famelicus cibum; sitiens potum; infirmus petit visitari in carcere, & captiuitate detentus, redimi; mortuus sepeliri. Quia igitur DEVS in huiusmodi necessitatibus constitutis subuenturum se recipit: si tu ex misericordia eis subuenias, DEVM à promissionis debito liberas: ipseque opus tuum acceptat, atque si eius nomine & loco illud fecisses. Ideoque liberalissime, quod tu illi debes, ignoscit: quia tu soluisti, quod ille debebat. propterea enim dixit: *b Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Cum igitur misericordia, quam peccator exhibet, veniam illi peccatorum obtineat: vt Tractatu primo est dictum, quid mirum, si tantam habeat efficacitatem: vt Iusti per eandem obtineant pœnarum remissionem exporrigere itaque manum, quantum potes, iuxta facultates tuas: *c qua enim mensura mensus fueris, remetietur tibi.* DEVS enim spiritualibus tuis necessitatibus subueniet; eò quòd tu subuenis indigentibus.

HINC alterum oritur nomen, siue titulus hæc opera exercendi, ad vitam scilicet reformandam, & Christianam perfectionem obtinendam, in quæ sensum Micheas dixit: secundum, quod DEVS à nobis requirit, esse: *d DILIGERE MISERICORDIAM.* latet verò mysterium in eo, quod non dixerit, Deum requirere, vt faceres misericordiam: sed, vt eam *diligeres*: vt significaret, præcipue nobis commendari verum amorem, & spiritum maternum & fraternum erga proximos nostros. vbi enim hic amor adest, ad opus statim exit: vt re ipsa necessitatibus subueniat, si eas possit reparare. Si autem amor desit, etiam si adsint opera, non sunt illa digna nomine misericordiam: eum non habeant coniunctam compulsionem, quæ propria est eius misericordiam. Cum tamen e contra, etiam deficientibus operibus, quia facultas ad ea præstanda deest; si tamen hic adsit amor, vera adest misericordia: & exequimur, quod à nobis requirit DEVS. Et quoniam tam pauperes quam diuites possunt ordinariè aliquas eleemosynas facere; subiiciemus hic excellentem quendam modum, pro diuitibus; & alium quendam pro pauperibus: vtrumque excerptum ex ipsa R V T H historia: in qua duplex emicat præclarum perfectionis in his operibus exemplar.

(*)

a Mat. 12. 7.
Osee. 6. 6.

b Mat. 5. 7

17. § 3.

c Mat. 7. 2.

2.

d Mich. 6. 8

§. 1. Ratio perfecte faciendi eleemosynas pro Diuitibus.

ffom 32. §
3. ad popul.

a Ruth 2, 9.
14.

1.
Praueni
pauperem
verecundū.

b Psa. 40. 1.

In eum locū

Gen. 18. 3 &
9.

Exi, & com-
pelle intrare.

c Luc. 10. 33.

d Tob. 2. 3.

Lib. 1. Offic.
c 11. § lib
2. c. 1.

2.

SI vis artem perdiscere faciendi Eleemosynā, quæ ars, teste Sancto Chry-
stomo, est omnium, quæ sunt in terra, quæ stuosissima: vt quæ a Deo
centum pro vno recipiat: exemplum accipe in Booz diuite ac potente;
qui modo quodam excellēte, pauperula RUTH miserus est: quam videbat
in agro suo spicas colligentem, nec bolum a panis, aut aquæ haustum haben-
tem, quo se in tanto labore & æstu refrigeraret.

NAM primum: non expectauit ipse, vt R V T H panem aut aquam
peteret: sed proprio motu, videns eius necessitatem, eam obtulit. Si
itaque misericors es, ac diues: nec expectes donec pauper eleemosynam pe-
tat: cuius etsi lingua taceat, ipsa eius necessitas petit. præcipue cū pauper ex
illis est, quos occultos, & præ pudore nō audentes mendicare, appellamus;
huiusmodi enim pauperibus ipsa verecundia os obstruit, ne mēdicent: sed
vera misericordia aures habet apertas, & miseriæ eorum clamores exau-
dit. Quamobrem dixit Dauid: *b beatus, qui intelligi super egenum & pau-
perem:* & qui eius curam gerit. In quæ verba S. Augustinus ait: non esse
perfectam charitatem, quæ vi precum extorquetur: *quia nihil, ait, carius
emittitur, quàm quod precibus emittitur.* Quare qui magna est charitate præditus, &
gratis aliquid vult donare: prius donet, quàm rogetur; & potius inuitet ad
accipiendum. Eum in modum, quo Abraham & Loth non expectarunt,
vt peregrini eos rogarent: sed ipsi præuenientes rogabant eos, imò ma-
gna amoris significatione cogeabant, oblata munera accipere: ad quorum
imitationem & tu ipse meritò aliquando exibis, vt pauperes huiusmodi ve-
recundos quæras. qui aut ægroti iacent; aut domi suæ, præ pudore latent:
aut visitabis hospitalia, promptaque voluntate tuas illis offeres eleemosy-
nas. Et si quis valde egenus ad fores domus tuæ accesserit, meritò exhibis, a-
pertis que vlnis excipiens, præuenies illum; dans illi id, quo eum indigere in-
telligis: imitatus piū illum Samaritanum, qui *c hominem videns spoliatum
& seminuum* in via iacentem, etiam si nihil peteret, *appropians* tamen *alliga-
uit vulnera eius* & reliqua fecit, quibus ille opus habuit. Quod si *d cadaver*
cuiuspiam *mortui* desertum videris, curabis exemplo Tobia, sepultura
illud mandare: ex animo optans, offerri tibi tales occasiones, in quibus
possis tuas diuitias libenter collocare: siquidem (vt S. Ambrosius fuse o-
stendit) multò plura diues, qui has eleemosynas facit, acquirit: quam pau-
per, qui eas recipit.

ELEEMOSYNA deinde, quam Booz obtulit R V T H, libe-
ralis fuit, & copiosa: non enim illa die tantum eam cibauit; sed iulit

etiam

etiam, vt e tam diu messoribus suis iungeretur, donec omnes segetes meterentur, & cum eisdem cibum sumeret. Diuites enim liberales esse decet, iuxta facultates, quas à Deo acceperunt: regulam illam sequentes, quam senior Tobias filio suo dedit, dicens; *Ex substantia tua fac eleemosynam: & noli auertere faciem tuam ab ullo paupere: ita enim fiet, vt nec à te auertatur facies Domini. quomodo potueris, ita esto misericors. si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. premium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis. sed quis hic dies est alius, quam vltimus vitæ tuæ? cum te magna necessitate premi senties, ob imminentem Deo reddendam rationem: magnum tunc bonorum thesaurum ex tuis eleemosynis congregatum inuenies: siue illæ magnæ fuerint, quia tu diues eras; siue pauca, quia pauper: ita tamen, si cum hilaritate illas dederis; ac desiderio feceris plurimas. Nam *g quæ parceseminat, (ait Apostolus) parcesemetet; qui autem seminat in benedictionibus de benedictionibus & metet.* Et Sanctus Leo Papa: in hac, inquit, distributione, omnium fidelium pares animi esse possunt, etiam inter impares facultates: & qui largitati sunt viribus inæquales: mentis tamen affectione sunt similes: Nam fidelium liberalitas, non doni, sed amoris quantitate pensatur. sit itaque diues largus in dando quod habet: nec sit pauper inferior in desiderando, quod non potest.*

S E D non sufficit, quod eleemosyna sit larga, nisi & modum illum coniunctum habeat, quem ipsius **B o o z** eleemosyna habuit: indicij scilicet magnæ charitatis ostensis, quibus **R v t h** necessitati compatiabatur: cum qua loquebatur humanissimè, eis circumstantijs diuites monens; ne faciant eleemosynam cum aliquo mundanæ liberalitatis spiritu; sed charitatis & misericordiæ christianæ, quæ (vt Sanctus Gregorius ait) cor prius offert, quàm donum, iuxta illud Iob: *h flebam quondam super eo, qui afflictus erat, & compatiabatur anima mea pauperi, cuius miseriam meam reputabam: ex quo internæ misericordiæ externa signa procedunt verbis & operibus: consolando scilicet pauperem; eiusque miseriam, quomodo potest, subleuando.* Contra Christianam enim misericordiam esset, mala verba pauperi dare; & exigua misericordia, tantùm verba dare, etiam si sint bona: quæ, vt Sanctus Iacobus Apostolus dixit, parum illi profunt. Et Sanctus Ioannes: *k non diligamus, inquit, verbo, neque lingua, sed opere, & veritate.* perfecta enim misericordia ex bonis verbis, bonisque operibus completur, iuxta illud Ecclesiastici consilium: *l Fili in bonis, quæ tribuis, non des querelam: & in omni dato tuo non des tristitiam verbi mali.* Nonne ardorem refrigerabit ros? sic & verbum bonum refrigerat melius quam datum. Nonne sæpè verbum cum

c Rut. 2. 21.

f Tob. 4. 7.
Liberalis
sit Eleemo
synasg2. Cor 9. 6.
Serm. 1. de
collectis &
serm. 6. de
quadages
cc
cc3.
Compassio
ne plena,Lib. 19. mo
ral. c. 4.
h Iob. 39.
25.i Iacob. 2. 15.
k 1. Ioa. 3. 18.

l Eccl. 18. 15.

Lib. 21. Moral. c. 14

humanitate prolatum pluris sit quam datum bonum? sed utraque in homine iustificato simul inueniuntur. Ex qua sententia colligit S. Gregorius: humilitatem in verbis debere pietatem in operibus comitari: ne horum fructus pereat.

4.
in Ruth. 2. 9

SED ulterius multò progressa est excellens Booz misericordia: qui non satis habuit, quòd ipse RUTH ipsius misereretur, & liberalem se in eam ostenderet: sed in mandauit, inquit, *pueris meis, ut nemo molestus sit tibi.* sapè enim euenit, ut diues sit pius, & misericors; famulus verò, per quem eleemosynam largitur, sit morosus & male affectus. non decet autem, si Dominus est liberalis, & humanus: domus præfectum parcum esse & morosum, expeditque huiusmodi incommodum à misericordii diuite præueniri, & auerti.

5.
in Ruth. 2. 9. 14.

HVC accedit, quòd Booz eam misericordiam & eleemosynam fecerit modo quodam ingenuo & honorato, dicens RUTH: etiam *n cum siteris uade ad sarcinulas, & bibe aquas de quibus & pueri bibunt: & quando hora uescendi fuerit, ueni huc & comede panem,* quemadmodum cæteri ad eorum mensam. Imò ipso die ex propria manu dedit illi quod comederet, ut colligitur ex alia translatione dicente: *porrexit ei granatum,* cibum scilicet quo messorum uesciebantur, ex frumenti granis tostis confectum. Ex quo apparet, piuum diuitem debere eleemosynam facere modo qualitati pauperis accommodato: illum scilicet iuxta sui status qualitatem honorando: nec semper mittere debet eleemosynam ad ipsam portam domus; sed nonnunquam inducendus est pauper in ipsam domum; & sternenda ei mensa, in qua comedat. imò aliquando coniiciendo oculos in eum, quem pauper ipse refert, & cuius amore diues eum recepit; decet ad propriam mensam illum adhibere: quemadmodum Sanctus Ludonicus Rex Galliarum faciebat, seruata interim decentia & decoro conuenienti. nec semper danda est eleemosyna per alterius manum; sed etiam interdum propria. Solet enim Dominus noster huiusmodi factum particulari aliqua consolatione remunerare; quæ pars quædam sit illius centupli, quod in hac vita largitur facienti eleemosynam. Quod experiuntur quotidie, qui hospitalia visitantes, pauperibus ministrant, manus eorum lauant, ungues absciunt, & cibum porrigunt, etiam in ipsum os illum immittentes; & omnes bsanditias illis ostendentes, quas pia & sollicita mater agroranti filio ostenderet. In huiusmodi enim occasionibus locum habet, quod ipse Saluator dixit: *o qui fecerit uoluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse meus frater, & mater est.* & licebit certè matrem CHRISTI appellare eum, qui, ut illi obediat, seruit, ministrat, & matris spiritu indulget

Ita Tho. & Kyran.

o Mat. 12. 5

pauperi:

pauperi: in quo est ipsemet Christus. Cùm igitur filij valdè gratos soleant se in matres suas ostendere: quos fauores, & quas delicias non exhibebit hic Dominus ijs, quos matris suæ nomine dignatur: eò quòd tale officium in ipsum exercent. De eisdem S. Gregorius declarat illud, quòd habetur apud Iob: *p. visitans speciem tuam, non peccabis.* Certum est omnes homines eiusdem esse speciei: & quoad hoc vnumquemque esse alterius imaginem, & similitudinem: sed pauper homo est multò maior similitudo nostra quàm diues. Nam diuitiæ homini adueniunt extrinsecè, & ipsi naturæ sunt tanquam addimenta: paupertatem autem & miseriam ex ipsa sua natura post peccatum habet. Est autem aptum medium ad vitanda peccata, humili modi pauperes visitare: intuendo in eis imaginem tuam; & ex eo agnoscendo, eisdem te miseris esse subiectum, quibus illi. ex quo altiores in humilitate iacies radices. Quòd si eorum necessitatibus ita subuenias: sicut velles alios tuis subuenire: solidaberis in charitate: & ex tali visitatione proficies, nouaque consolatione & spiritu refectus abices.

SED PRÆDICTIS omnibus vltimam Booz manum imposuit, cùm suis pueris præcepit: *q. de vestris quoque manipulis proiicite de industria, & remanere permittite, vt ABSQVE RVBORE colligat,* cogitans: se iure legis posse eas colligere: O charitatem omni admiratione suspiciendam! ô perfectæ misericordiæ intutiones, quæ modum & viam adinuenit, qua pauper tanquam sibi debitum accipiat, quòd ex mera gratia offertur! de magno illo Eleemosynario S. Ioanne Patriarcha Alexandrino refertur: quòd cùm intelligeret, iuuenem quendam, nobilium & diuitum parentum aliam filium, in magnam paupertatem incidisse: ne is eleemosynam accipere erubesceret, iussit quendam eius famulum, in antiqua aliqua charta recognitione quandam scribere, qua constaret, ipsum Patriarcham à multis annis debere ipsius iuuenis parenti magnam auri summam: eamque chartam eidem iuueni offerret, suaderetque, vt creditum illud parentis à Patriarcha exigeret. Quòd cum iuuenis fecisset, sine vlla difficultate aut mora recepit, specie crediti, honoratissimam eleemosynam, prodeuntem ex pectore illo, magis anxio ad dandum, quàm sint omnes huius mundi avari ad accipiendum. O virum admirabilem, qui *fecit mirabilia in vita sua!* siquidem sanctas humili modi fraudes adinuenit, non vt aliena sibi vsurparet, sed vt propria largiretur; nò vt furtum occultaret, sed vt eleemosynam dissimularet; non vt iram, detrimentum patientis impediret; sed vt pudorem, recipientis commodum, remoueret.

OMNIA hæc præcipuam suam originem habent ab humilitate, quæ misericordiam comitatur: in qua non hominum laudes, sed gloria ipsius Dei quaeritur; non eleemosynarius haberi, sed reuera talis esse apud

Lib 6. Moral. c. 6.
p. Iob. s. 24.

6.
q. Ruth. 2. 16

In vita vita

Eccl. 31. 9.

7.

Deum : faciendo eleemosynam ita occulte , vt homines id non videant. quemadmodum S. Nicolaus eleemosynam fecit , qua tres virgines nubere possent : quæ aliàs erant in periculo : secutus Christi D. N. consiliū , dicentis : *scum facis eleemosynam , nolite tibi canere ante te , sicut hypocritæ faciunt in Synagogis , & in vicis , vt honorificentur ab hominibus : Amen dico vobis receperunt mercedem suam.* O infelicem fucatae laudis mercedem , propter opus , quod æternam potuisset gloriam promereri ! est tamen eadem laus merces falsæ illi misericordiæ proportionata. Nam , vt Sanctus Gregorius de Eleemosynariis in peccatis suis obstinatis ait , pecuniam quidem suã dant Deo , sed animam Diabolo : ita de his dicere licet : quod pecuniam suam Christo dent ; sed cor , mundo & peccato. Quamobrem ait Christus D. *te faciente eleemosynam : nesciat sin. ira tua quid faciat dextra tua* , hoc est : stude quantum in te erit , intentionem tuam ita occultare , vt non solum alios homines lateat ; sed si erit possibile , etiam te ipsum : Ita vt operi bono nihil intentionis vanæ commisceas : alioqui eleemolyna , quæ ex se volaret in cœlum ; ob sinistram huiusmodi intentionem herebit in terra , & peribit. Quare si fuerit aliquando necesse eleemosynã publicè fieri , intentio tamen semper maneat occulta : vt scilicet dextera manus eam porrigat intentione ad eò recta , vt manus sinistra nihil habeat intentionis obliquæ.

DENIQUE magni huius viri misericordia , etiam in eo eluxit , quod Notum i audiens , quæ RUTH ab eo facta referebat , dixerit , *t benedictus sit ille à Domino : quoniam eandem gratiam , quam præbuerat viuis , seruauit & mortuis.* his verbis significans eius misericordiam firmã esse ac stabilem : vt quæ non obliuisceretur amicorum etiã post mortem ; sed extenderet se quoque ad pauperes , quæ mortuos , sanguine contingebant. quemadmodũ & Dauid magnã exhibuit misericordiam ijs , *u qui supererant de domo Ionatha.* Quãuis vt hæc misericordia plena sit & perfecta , debet etiã se extendere ad inimicos : iuxta Sapientis consiliū : *x si esurierit inimicus tuus , ciba illum : si sitierit da ei aquam bibere.* sic enim plenè satisfacies consilio Saluatoris dicentis : *y estote misericordes sicut & Pater vester misericors est :* qui etiam malis & ingratis benè facit.

S. 2. Quæ ratione pauperes possint eleemosynas facere.

SI pauper es , & artem quoque callere cupis , faciendi eleemosynam : exemplar respice in paupere RUTH tibi propositum. quæ exijt , vt labore suo spicas colligens , non seipsam tantum , sed æque pauperem N O E M I (quæ tanquã ætate grandæua domi manserat) aleret , ac sustentaret. Nam cum vesperi domum rediret , *a tres modios hordei quos excusserat ex spicis collectis* , statim tradidit *socris suæ : insuper protulit & dedit ei de reliquis cibi sui , quo saturata fuerat* , & quem B O O Z eleemosynæ nomine illi dederat. quo facto duplicem rationem ostendit , qua possint etiam pauperes esse eleemosyna-

3 Matt. 62.

Lib. 19. Moral. c. 14. & part. 3. post admon. 21. Humilitas misericordia iungatur.

8.

1 Ruth. 2. 20. Ad mortuos & inimicos extendatur. u 2. Reg. 9. 3

x Prou. 25. 21.

y Luc. 6. 36.

a Ruth. 2. 18

rij: tantumque, aut plus etiam promereri, quam diuites. Altera ratio est laborando proprijs manibus, vt ex mercede laboris, proximorum necessitatibus subueniant: iuxta consilium Apostoli, suadentis Ephesijs, *b operari manibus suis, vt haberent, vnde tribuerent necessitatibus patienti.* & ipsemet gloriabatur, dicens: *c quoniam ad ea, que mihi opus erant, & his qui mecum sunt, ministrauerunt manus sue.* & quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos. sic enim exemplar se ipsum præbuit, quod alij imitarentur: quem multi ex antiquis Patribus sūt imitati: qualis ille fuit Religiosus, de quo S. Gregor. quod cum tota hebdomada in consuendis calceis laboraret, quicquid post suā sustentatioē supererat, die Sabbathi pauperib⁹ erogabat. Et alius Monachus vidit, quod eidē Religioso pulchrum in cœlis palatium ædificaretur, cuius constructores solo die Sabbathi videbātur operari. vt sic appareret, pretiosam apud Deum fuisse eleemosynā, quæ illis diebus, & ex tali labore fieret. Et hic primus modus illam etiam complectitur eleemosynam, quæ fit visitando infirmos, eos consolando, & in eorum morbis eis ministrando: & similibus alijs.

ALTER modus, quo potest pauper eleemosynas facere, est; quādo alios pauperes participes facit ei⁹ eleemosynæ, quam ipse ab alijs tanquā pauper accepit: sic ostendens affectū & propensionem, quam habet ad miserendū: de *d exiguo quod habet*, sicut dixit Tobias *exiguum etiam libenter impertiendo* quod quamuis quantitate sit exiguum, æstimatione tamen est magnum: siquidem sibi ipsi subtrahit, quod aliorum necessitati subleuandæ impendat. Quamobrem Christus D. N. e *pauperem Viduam mittentem ar a minuta duo in gazophylatium laudans, dixit* discipulis suis, *verè dico vobis, quia Vidua hæc pauper, plusquam omnes misit: nam omnes hi ex abundantia sibi miserunt in mennera. De hac autem ex eo, quod deest illi omnem victum suum, quem habuit, misit.* & ipsemet Saluator in se ipso ex primebat, quod in alijs laudaret. Nam exijs, quæ eleemosynæ nomine tanquam pauper accipiebat, curabat (vt refert Sanctus Ioannes) *egenis aliquid dari*: Quod aded erat in eius scholareceptum: vt cum in nocte vltimæ cœnæ diceret Iudæ: *quod facis, fac citius*: discipuli intellexerint, iussisse eum aliquid emere, quod pauperibus alijs in ipso Paschate donaretur. Quod exemplum amplexi sunt, qui in sua paupertate honori sibi ducebant, Christum Seruatorem imitari: qualis fuit pauper ille Seruulus paralyticus, de quo S. Gregorius, quod cum ex eleemosynis vitam sustentaret, quicquid ei supererat alijs pauperibus erogabat: in die autem obitus sui Angelorum mulicam & cœlestes laudes audiuit: quibus comitantibus in cœlum ascendit, vt hinc animum pauperes assumant, ad dandum alijs pauperibus quod habuerint: licet non aliud quàm aquæ haustum: quo nihil minus dari potest: cum Christus

D. dixit

5 Ephes. 4.
18.c Act. 20. 34
Pauper la-
o et vt sub-
uenti: pau-
peri.Lib 4. Dia-
log. 6. 37.Det alijs de
sua eleemo-
syna.

d Tob. 4 9.

c Luc. 21. 2.

f Ioan. 13. 29.

+ Dialog.
cap. 14.g Matt. 10
24.

h Marc 9.
40.

D. dixerit: *g* quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aqua frigida, tantum in nomine discipuli, & h in nomine meo. Amen dico vobis, non perdet mercedem suam: ego enim illi aquam gratiae vitae cum tanta spiritualium bonorum abundantia dabo: ut omnia sua bona desideria in hac vita, & in futura eternum exsatiat, Amen.

CAPVT XIII.

ORATIONES SATISFACTORIAE, ET QVOD
votatio diuina post pœnitentiam exhortetur, & impel-
lat ad feruorem & perfectionem in bonis
omnibus operibus.

ERTIOS Pœnitentiæ fructus complectitur oratio. Et quoniam multi pœnitentes præstare non possunt alias pœnitentias corporales, ob suam imbecillitatē aut eleemosynas, ob paupertatem: solent vt plurimum Confessarij terrium hoc satisfactoris genus eis præscribere: qualia sūt Sacro Missæ interesse, Psalmos, Coronas, siue Rosaria, & Litanias orare, Ecclesias visitare, Cōciones audire, pios libros legere, & aliquid temporis diuinis mysterijs meditando impendere: aliaque similia opera, quæ ad cultum diuinum, vitamq; contemplatiuam spectant: quæ ad vtrumque prædictum finem valdè conducunt. Valdè enim pro peccatis præteritis satisfaciunt, quatenus carni & spiritui sunt grauias; adiuuant verò, ad vitæ reformationem & perfectionem, quatenus in se valdè excellunt; nostrumque spiritum multum extollunt, vt cū diuino coniungatur. Vtrumque hoc Sanctus Chrysostomus coniunxit dicens: *si magnum aliquod donum Deo offerre volumus: nihil habemus laudatione maius, nihil laudatione difficilius.* Nam multum procul dubio spiritus laborat in adhibenda attentione ad id, quod in hac laudatione facit: ne scilicet ad alia diuertat, aut sollicitudinum occurrentium agmini aditum præbeat; alijsque imaginibus, quæ turbare eum solent. Ipsum quoque corpus aliquid patitur. Ecclesiastes enim dixit: *a frequentem meditationem, carnis esse afflictionem.* Et nominatim quidem, eò quòd oratio externam quoque exigat reuerentiam, quam exhibendo, ipsum corpus defatigatur: siue genua sint flectenda, siue standum, siue in loco aliquo quietè manendum: quamuis satisfactio (teste S. Thoma) nominatim respondeat speciali illi orationis labori, quæ vocalis est: cænim *reddimus* (vt Oseas Propheta dixit) *Domino omnem iniquitatem auferenti vitulos labiorum nostrorum:* verba scilicet Orationum, Hymnorum, Canticorum, & aliarum laudum.

In Pjal. 110

a Eccl. 12. 12.

2. 2. 7. 83.

a. 12.

b Osea 14. 3.